

SUOVALKKUSELVITYS

16UEC0194
12.9.2012

VAPO OY
Leväsuon suovalkkuseelvitys, Pyhäjärvi

Sisältö

1	AINEISTO JA MENETELMÄT	2
2	TULOKSET	2
3	JOHTOPÄÄTÖKSET	5
4	KIRJALLISUUS	5

Pöyry Finland Oy

Tiina Sauvola (FM, biologia)
Ella Kilpeläinen (FM, biologia)

maastotyöt, raportointi
raportointi

Yhteystiedot
PL 20, Tutkijantie 2 A
90590 Oulu
puh. 010 33280

Kannessa: Leväsuolla kesällä 2012 havaittu suovalkku (Kuva: Sauvola)

1 AINEISTO JA MENETELMÄT

Pyhäjärven kunnassa sijaitsevalle Leväsuolle suunnitellaan turvetuotantoaluetta. Alueella on tehty kasvillisuus selvitykset vuonna 1998 (Rehell 1999), vuonna 2009 (Pöyry Environment Oy 2003) ja vuonna 2010 (Pöyry Finland Oy 2010a). Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on laadittu vuonna 2010 (Pöyry Finland Oy 2010b), hankkeesta on käynnissä YVA-menettely.

Tässä selvityksessä on tarkoitus täydentää Leväsuolla tehtyjä kasvillisuus selvityksiä. Maastokäynnillä tarkistettiin rauhoitetun ja alueellisesti uhanalaisen suovalkun esiintymät. Esiintymien havaitsemisessa käytettiin apuna aikaisempia kasvillisuus selvityksiä sekä Suomen ympäristökeskuksen tiedostoista (Heidi Kaipiainen-Väre 1.6.2010) saatuja uhanalaisten putkilokasvien esiintymätietoja. Maastotyöt on tehty 21.7.2012 ja niihin oli käytettävissä puoli työpäivää (yhteensä noin 4 t suolla).

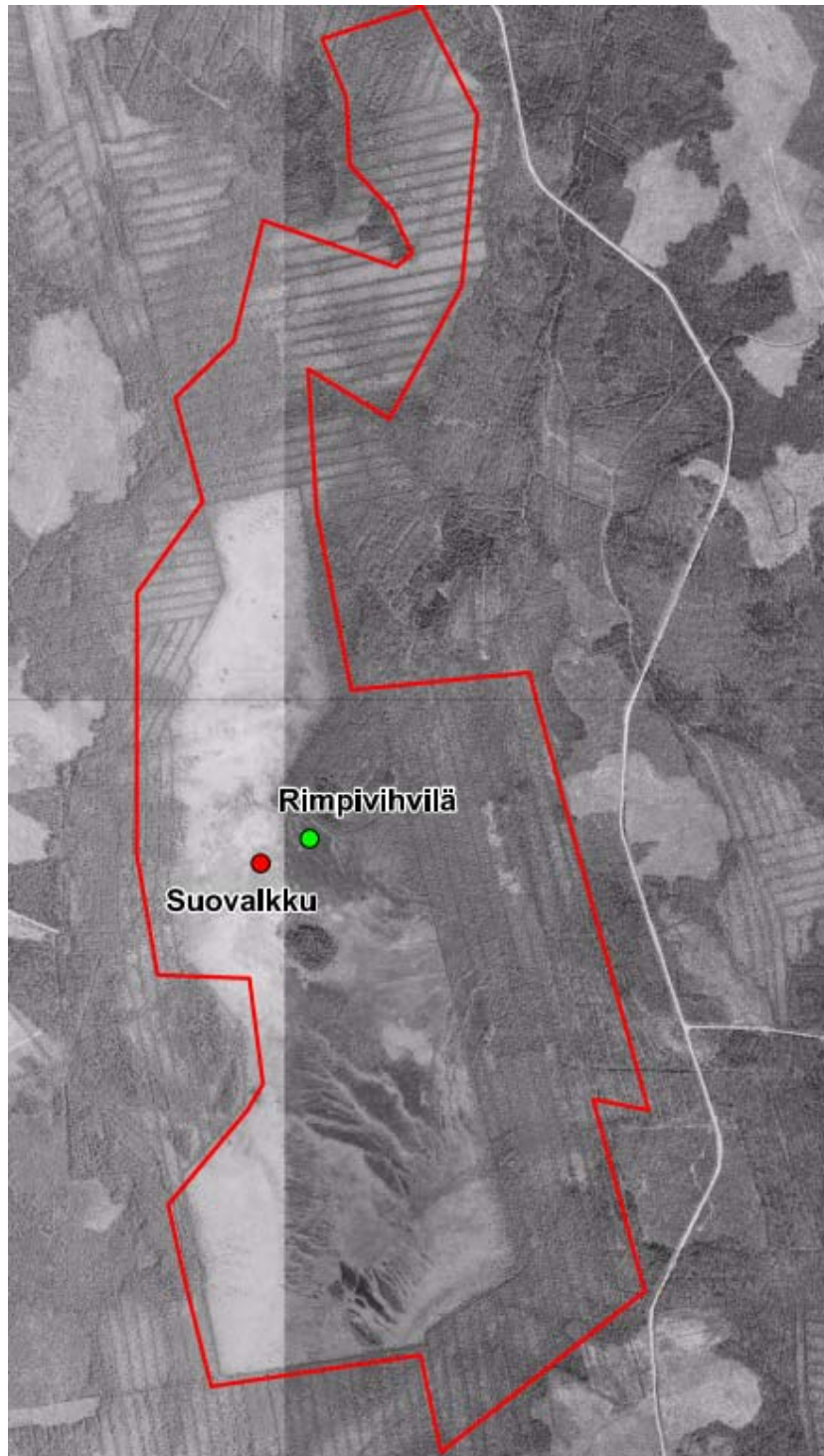
2 TULOKSET

Suovalkku kasvaa keskiravinteisilla nevoilla ja letoilla rimpien reunoissa ja välikköpinnoilla sekä lampien nevaruoksissa (Hämet-Ahti ym. 1998).

Leväsuon ojittamattomalla osalla on havaittu rauhoitettua suovalkku *Hammarbya paludosa* viimeksi vuonna 1996 (Heidi Kaipiainen-Väre 2010). Lajirauhoituksen lisäksi suovalkku on luokiteltu alueellisesti uhanalaiseksi (RT) vyöhykkeellä 3a (keskiboreaalin, Pohjanmaa). Suovalkku ei ole löydetty vuosien 1998 (Rehell 1999), 2009 (Pöyry Environment Oy 2009) ja 2010 (Pöyry Finland Oy 2010a) kasvillisuus selvityksissä. Suovalkku on vaikeasti havaittava laji, jonka kukinta vaihtelee vuodesta toiseen.

Vuonna 1998 kasvillisuus selvitys tehtiin heinäkuun alussa, jolloin laji ei ollut vielä noussut. Lisäksi kyseisenä vuonna lajin kukkiminen näytti yleisesti myöhästyvän normaalista ja märimmissä paikoissa jopa epäonnistuvan lähes kokonaan (Rehell 1999). Myös vuonna 2009 kasvillisuus selvitys tehtiin heinäkuun alussa, eikä lajia havaittu. Vuonna 2010 Leväsuolle tehtiin kaksi erillistä kartoituskertaa (toinen heinäkuun alussa ja toinen heinäkuun loppupuolella). Lajia ei havaittu kummallakaan kartoituskerralla. Suovalkun esiintymäpaikat olivat kesällä 2010 kuivahtaneet.

Vuonna 2012 suovalkku etsittiin jälleen koordinaattitietojen mukaiselta alueelta, mutta alue oli kuivahtanut, eikä siellä havaittu lajia. Etsintöjä tarkennettiin koordinaattitiedoissa olevan tekstin perusteella hieman etelämmäs tiedossa olevista koordinaateista. Alueen lettonevalla (LN) käveltiin rauhallisesti edestakaisin etsien vaikeasti havaittavaa suovalkku. Etsinnät tuottivat tulosta ja laji löytyi lettonevan keskiosista (Kuva 1). Esiintymä oli pieni (vain kolme yksilöä), eikä muita esiintymiä havaittu. On kuitenkin mahdollista, että alueella on useampiakin yksilöitä. Lettonevan kasvillisuus on hyvin monimuotoista ja sen seasta on vaikea havaita pientä suovalkku. Alueen muuta lajistoa on mm. raate, suokukka, vaivaiskoivu, kurjenjalka, järvikorte, juurtosara, harmaasara, karpalo ja pyöreälehtikihokki. Alueen kuivahtamisesta on merkinä pienet koivun ja männyn taimet (Kuva 2).

Kuva 1. Suovalkun (punainen ympyrä) ja rimpivihvilän (vihreä) havaitut esiintymät vuonna 2012.

Kuva 2. Lettonevaa, jolla suovalkku esiintymä havaittiin.

Suovalkun lisäksi alueella havaittiin uutena lajina alueellisesti uhanalainen (RT) rimpivihvilä (Kuva 1). Rimpivihvilän esiintymä sijaitsee mesotrofisella rimpinevalla (MeRiN) (Kuva 3). Seuralaislajeina esiintyy mm. villapääluiikka ja järvikorte.

Kuva 3. Mesotrofista rimpinevaa, jolla havaittiin rimpivihvilää.

3 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämä selvitys täydentää aikaisempia Leväsuolla tehtyjä kasvillisuusselvityksiä. Maastokäynnillä tarkistettiin rauhoitetun ja alueellisesti uhanalaisen suovalkun esiintymät aikaisempien löytöjen perusteella. Maastossa havaittiin yksi suovalkun esiintymä lettonevalla. Suovalkku on maastossa vaikeasti havaittava laji. Lajia saattaa kuitenkin esiintyä lisää alueella, mutta todennäköisesti esiintymät ovat hyvin pieniä. Suovalkun lisäksi maastokäynnillä havaittiin alueellisesti uhanalaisen rimpivihvilän esiintymä.

Rauhoitetun kasvin tai sen osan poimiminen, kerääminen, irtileikkaaminen, juurineen ottaminen tai hävittäminen on kielletty. Poikkeusta voi hakea.

4 KIRJALLISUUS

Eurola, S., Bendiksen, K. & Rönkä, A. 1992: Suokasviopas. Oulanka reports 11. Oulanka biological station. University of Oulu.

Eurola, S., Huttunen, A. & Kukko-oja, K. 1995: Suokasvillisuusopas. Oulanka reports 14. Oulanka biological station. University of Oulu.

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.) 1998: Retkeilykasvio. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo. Helsinki.

Pöyry Environment Oy 2009: Leväsuon kasvillisuus selvitys, Pyhäjärvi. Vapo Oy.

Pöyry Finland Oy 2010a: Leväsuon täydentävä kasvillisuus selvitys, Pyhäjärvi. Vapo Oy.

Pöyry Finland Oy 2010b: Leväsuon turvetuotantohanke, Pyhäjärvi. Ympäristövaikutusten arviointiohjelma. Vapo Oy.

Rehell, S. 1999. Pyhäjärven Leväsuon kasvillisuus- ja maisemaselvitys. Vapo Oy.

Valtion ympäristöhallinto 2012: Internet-sivut osoitteessa: <http://www.ymparisto.fi/> sekä Oiva-tietokanta osoitteessa <http://wwwp2.ymparisto.fi/scripts/oiva.asp>